

Työ- ja elinkeinoministeriö
(kuuleminen@tem.fi)
PL 32

00023 Valtioneuvosto

Viite: Lausuntopyyntö TEM/2401/08.05.01/2013

Lausunto YVA-selvityksen ohjelmasta koskien FiR 1 –tutkimusreaktorin käytöstä poistoa

Aalto-yliopisto kiittää työ- ja elinkeinoministeriötä (TEM) mahdollisuudestaan tuoda esille näkemyksensä FiR 1 –tutkimusreaktorin käytöstäpoistohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA).

Kyseinen Triga-koereaktori hankittiin vuonna 1962 Teknillisen korkeakoulun ydintekniikan opetukseen. Vuonna 1971 reaktori ja siihen liittyvät virat siirrettiin valtioneuvoston päätöksellä VTT:n hallintaan kuitenkin niin, että TKK:lla säilyi sopimuksen mukaan reaktorin käyttöoikeus. Trigan pääasiallinen käyttö on viime aikoina ollut boori-neutronikaappaushoidot (BNCT). Aiemmin TKK:ssa ja nykyisin Aalto-yliopistossa koereaktoria on hyödynnetty ydintekniikan opetuksessa sekä neutronisäteilyyn liittyvissä tutkimushankkeissa.

FiR 1 –reaktori sijaitsee Aalto-yliopistokiinteistöt Oy:n omistamassa kiinteistössä, jonka jatkokäytöstä Aalto-yliopistokiinteistöt Oy vastaa kun reaktori on poistettu ja tilat puhdistettu. Tällä hetkellä tilat on vuokrattu VTT:lle, joka on vastannut vuokrasopimuksen nojalla tiloissa tapahtuvasta toiminnasta sekä vaadittavista luvista. VTT myös vastaa vuokrasopimuksen nojalla laitteidensa poistamisesta ja tilojen saattamisesta alkuperäiseen tilaan normaalia kulumista lukuun ottamatta.

10.01.2014

Julkinen

Aalto-yliopistolla ei ole huomautettavaa YVA-ohjelmassa käsiteltyihin asioihin. Sen sijaan YVA-ohjelman laajuus on puutteellinen. Reaktorirakennuksen jatkokäyttö missään muussa tarkoituksessa ei todennäköisesti ole mahdollista, vaikka tilat voitaisiin mittauksin todeta puhtaiksi radioaktiivisista aineista. Olisi äärimmäisen poikkeuksellista, että käytöstä poistettu reaktorirakennus otettaisiin jälkeensä muuhun käyttöön. Maailmanlaajuinen käytäntö on ollut, että myös rakennus puretaan. Tutkimusreaktorista peräisin olevia radioaktiivisia aineita on käsitelty muissakin VTT:n käytössä olleissa rakennuksissa (sivutilat), jotka ovat voineet kontaminoitua.

YVA-ohjelmassa on näistä syistä huomioitava myös sekä koko reaktorirakennuksen purkaminen että sivutilojen puhdistaminen. Reaktorirakennuksen purkamisen liittäminen YVA-ohjelmaan on oleellista, koska rakennus sijaitsee Maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamalla RKY-alueella ja edellyttää normaalia huolellisemman lupaprosessin.

Ilkka Niemelä
vararehtori
Aalto-yliopisto